

И доиста, ваља само непристрасно проучити, књигу прошлости нашега народа, ваља пажљиво испитати, кретање духа народног, у времена његове самосталности, када је имао прилике развити и показати снагу своју – па да савесни судија, не може а да не спозна, да наш народ има све услове, који условљавају снагу, за напредак једнога народа, у сарадњи са осталим образованим народима.

Па и данас, после толико векова, у којима наш народ не само да није потпуно самосталан био, но је већим делом посве потчињен туђинцима; после толико столећа насиља, којим хтедоше да му затру све врлине његовог значаја, - данас ваља проучити српске народне песме, живот и обичаје нашег народа, - који се с правом могу сматрати, као јавни израз народног духа; па ћемо се уверити, да је наш народ свестан, да му ваља живети и развијати се, у друштву осталих народа; јер има у себи врлина, које су услов томе развитку.

Та свест, што се развила из хармоније врлина нашег народа, јемац нам је, да је наш народ зрео, да у кругу осталих народа, може напредовати ка циљу човечанства.

А шта му је од преке потребе, по тај напредак? . . . Слобода.

У најновије време, нашла је ова потреба, најживљег изрази, у свим изјавама нашег народа.

Већ и с тога дакле, што је слобода начело, које од постанка живи у духу српскога народа; што је наш народ за њу, залагао вековима сву своју снагу; што то начело, још није потпуно и свугде остварено, ни у личноме, ни у народњем животу, српскога народа; што сви пријатељи и родољуби нашег народа, једногласно исповедају, да без уживања слободе не може бити напретка нашем народу - све је то нас побудило, да упознамо наш народ, са књигом, у којој тако славни списатељ, разлаже своје мисли о слободи.

А тежећи : “да се на основу истине а помоћу науке, утврди и унапреди народност српска” ; сматрасмо за најсветију дужност, да допринесемо са своје стране, онолико, колико нам је по својим слабим силама могуће, да се учини који корак ближе, том узвишеном циљу!

У Паризу о Божићу 1867. Кнежевић П. А. Карђорђевић.

ПОСВЕТА СПИСАТЕЉА.

Њезином милом и тужном спомену, посвећујем ову књигу, њојзи, што ми је улила, а по већој части и урадила оно, што је најбоље у мојим делима – пријатељици и љуби, чије је узвишено чувство, за све што је право и истинито, било мени највећа побуда, а њезино одобрење најмилија награда. Као што је све оно, што сам за толико година писао, тако је и ово дело, толико ъезино, колико и моје; али овај спис, као што је сада, није могао бити тако сретан, да га је она сама прегледала; неки и то најглавнији делови остављени су, да се брижљивије израде, па се сада то већ никад више, неће учинити. Да ми је иоле могуће, исказати свету, оне огромне мисли и племените осећаје, што шњоме у гроб одоше, више би добра тиме учинио, нег свим оним, што ћу још моћи написати, не имајући више побуде и потпоре, несравњене ъезине мудрости.